

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Diakenwijding Joeri Fleerackers en Thai Quoc Nguyen, 22 mei 2016

“Waar blijft de Kerk?” Onder deze titel is een boek van professor Erik Borgman verschenen. In dit boek deelt hij zijn gedachten over “opbouw in tijden van afbraak.” Professor Borgman neemt stelling tegen alle mensen die alleen maar de afbraak in onze Kerk kunnen benoemen en alleen maar spreken in termen van zorg en verlies. Hij roept op om juist nu opnieuw te leren luisteren naar Gods stem en te doen wat God in deze wereld van ons vraagt: teken en instrument te zijn van zijn liefde!

Een priester- en diakenopleiding blijft voor velen binnen de Kerk een plaats van hoop en van opbouw. Kandidaten voor het priesterschap en het diaconaat laten zich niet leiden door negatieve prognoses, maar weten zich geraakt door Gods Geest en willen, niet zelden tegen de tijdsstroom in, een teken en instrument van Gods liefde zijn. In deze Nieuwsbrief leest u wederom het getuigenis van enkele studenten die hun studie en vorming afronden en voor de Kerk en de wereld gewijd zullen worden.

Een opleiding kan niet zonder de ondersteuning van het gebed van vele mensen. Dat is en blijft het fundament van ons bestaan. Het kan niet genoeg gezegd worden, maar dank aan alle mensen die ons

met gebed ondersteunen, waarbij ik dan ook heel bijzonder denk aan de mensen van de gebedskring.

De vorming wordt ook heel concreet door vele mensen ondersteund. In dit nummer vindt u een artikel van onze bibliothecaris Hans de Jong over het reilen en zeilen van onze bibliotheek. Een andere belangrijke kracht is de secretariële ondersteuning. De afgelopen tien jaar is Patricia Valkenburg het vertrouwde gezicht van ons secretariaat geweest. Helaas gaat Patricia ons zeer binnenkort verlaten. In de zomer verhuist zij met haar man naar Singapore. Ik wil Patricia heel hartelijk dank zeggen voor alles wat ze voor Bovendonk heeft gedaan. Een paar kwalificaties: zeer accuraat, doortastend, snel, vriendelijk, opgeruimd en opruimend, betrokken op het wel en wee van de studenten, fijngevoelig, creatief met een goede smaak, ... en nog veel meer. Patricia, dank voor het goede dat je aan ons en de opleiding hebt gegeven. Een hele goede en mooie tijd in Singapore toegewenst! En de lezer voor het moment veel leesplezier toegewenst en alvast een goede zomervakantie.

Rector N.M. Schnell

Opleiding Bovendonk

Bibliotheek

De bibliotheek staat in het hart van de intellectuele vorming van de priesteropleiding. Een priesteropleiding zonder bibliotheek is als een artsopleiding zonder laboratorium.

Volgend jaar herdenken we dat op Bovendonk, met een onderbreking van zestien jaar, twee eeuwen een priesteropleiding gevestigd is. Vanaf 1817 tot aan 1967 was immers hier het grootseminarie Bovendonk van het bisdom Breda gevestigd. Van meet af aan was er een bibliotheek aan deze instelling verbonden. In de geschiedschrijving van het seminarie is weinig aandacht geweest voor de ontwikkeling van deze bibliotheek. Men vond de aanwezigheid van de bibliotheek te vanzelfsprekend.

Er is geen continuïteit tussen de oude bibliotheek van het grootseminarie en de huidige. Toen bisschop Ernst de Priesteropleiding Bovendonk in 1983 oprichtte moest men beginnen met de opbouw van de bibliotheek. Er zijn toen twee sporen gevolgd. De stichter van Centrum Bovendonk, de priester Toon Hommel (1941-1992), koesterde de ambitie om in de vroegere bibliotheek van het grootseminarie een wetenschappelijke bibliotheek te vestigen en kreeg van het Katholiek Documentatiecentrum te Nijmegen doubletten van tijdschriften en boeken. Dit vormde, aangevuld met schenkingen van kloosters en een aantal overleden priesters, de collectie van Centrum Bovendonk. Na het vertrek van Toon Hommel in 1985 is de uitbouw van deze bibliotheek niet voortgezet. Deze collectie is momenteel deels geïntegreerd in de

bibliotheek van de Priester- en Diakenopleiding.

Tegelijkertijd begon de Priesteropleiding met de opbouw van een kleine huisbibliotheek. Er was in de eerste jaren geen sprake van een systematische aanschaf. De opleiding verwierf de boeken hoofdzakelijk door schenking. De bibliotheek bezat een beperkt aantal abonnementen. De collectie werd ontsloten via een hoofdwoordencatalogus. Computers waren onbekend.

Onder het rectoraat van Matthieu Ham (1995-2007) nam de staf het initiatief de bibliotheek verder uit te bouwen. De eerste stappen op het gebied van de automatisering werden gezet. De bibliotheek telde toen ongeveer 5.000 banden. In 2005 verwierf de Priester- en Diakenopleiding de diocesane bibliotheek van het bisdom Rotterdam. Deze bibliotheek bevatte belangrijke bronnen op het gebied van de exegese, de patristiek (leer en leven van kerkvaders) en het jodendom. Hierdoor groeide de collectie tot 15.000 banden. Deze bibliotheek was ontsloten via het bibliotheekstelsel Aura. Later heeft de bibliotheek van verschillende universiteits- en instellingsbibliotheken belangrijke schenkingen mogen ontvangen.

In 2013 zette de bibliotheek, onder impuls van bisschop Liesen, een belangrijke stap. De bibliotheek werd lid van de Werkgroep Abdij Bibliotheken. In deze werkgroep werkt een aantal seminarie- en abdijbibliotheken nauw samen wat betreft de catalogisering van boeken en tijdschriften. Ze gebruiken hiervoor het bibliotheekstelsel Bidoc (www.bidoc.be). De werkgroep initieert tevens bibliotheekprojecten. Zo is er nu een werkgroep bezig een gemeenschappelijke trefwoordenlijst op te stellen.

De bibliotheek is geleidelijk aan uitgegroeid tot een kleinschalige collectie van 19.000 banden. Bij de selectie van nieuwe werken laat de bibliothecaris zich leiden door de *Ratio fundamentalis insitutionis sacerdotalis* (1985). Deze definieert de kernvakken van de priesteropleiding. Dit zijn de systematische theologie (dogmatiek en moraaltheologie), exegese van het Oude en Nieuwe Testament, spiritualiteit, liturgie en pastoraaltheologie. De nadruk ligt op deze terreinen. Dat betekent niet dat op andere vakgebieden niets aangeschaft wordt, maar dit is beperkter. De bibliotheek werkt voor de collectie-

Opleiding Bovendonk

Bibliotheek

vorming samen met die van het bisdom Breda. De bisdombibliotheek verzamelt boeken over streekgeschiedenis en kerkelijk recht. De studierector beslist, in samenspraak met de bibliothecaris over de uiteindelijke aanschaf. Ook bij schenkingen wordt geselecteerd op het belang voor de priester- en diakenopleiding. De eindverantwoordelijkheid voor de bibliotheek ligt bij de staf van de PDOB.

Als de boeken eenmaal aangeschaft zijn begint de verwerking via Bidoc. Bidoc is een geïntegreerd bibliotheekstelsel met een catalogus- en uitleenmodule. Zowel de bibliotheek van het bisdom Breda als de bibliotheek van de Priester- en Diakenopleiding werken met Bidoc. Op deze manier ontstaat er één catalogus voor beide bibliotheken. De boeken worden toegankelijk gemaakt via auteur(s) en medewerkers, titel, trefwoord(en) en UDC-code(s). Het UDC (Universele Decimale Classificatie) is een universele classificatie die alle wetenschapsgebieden ontsluit. Het biedt diepgaande mogelijkheden om een theologische collectie te ontsluiten en te plaatsen. Er kunnen ook bijbelreferenties en bijvoorbeeld verwijzingen naar de Regel van Benedictus toegevoegd worden. Van de laatste mogelijkheid wordt in onze bibliotheek overigens weinig gebruik gemaakt. Bij de rubrieken werken we aan een verwijzingsstelsel naar het Wetboek van Kerkelijk Recht. Hierdoor wordt de bruikbaarheid van de catalogus sterk vergroot.

Via Bidoc heeft de bibliothecaris toegang tot de bestanden van andere seminaries en abdijen. Hij kijkt, voor hij het boek verwerkt, of het boek al gecatalogiseerd is. Is dit het geval, is het voor hem eenvoudig de titelbeschrijving te ontlezen. De boeken staan in open opstelling en worden van het UDC geplaatst. Binnen de Werkgroep Abdijbibliotheken worden ook tijdschriften en verzamelwerken op dezelfde manier op artikelniveau ontsloten. Elke bibliotheek catalogiseert enkele tijdschriften zelf. De andere bibliotheken kunnen deze titels ontlezen. Hierdoor is het aantal titels in de catalogus hoger dan het aantal aanwezige exemplaren.

De catalogus van de bibliotheek van de Priester- en Diakenopleiding is toegankelijk via de website van de

PDOB (www.pdob.nl). Op de homepage van de opleiding is een verwijzing naar de bibliotheek opgenomen, een link naar de catalogus. Er zijn verschillende zoek- en combinatiemogelijkheden om boeken over een onderwerp te vinden. De werken in de bibliotheek van het bisdom zijn niet zichtbaar voor buitenstaanders.

Momenteel werken in de bibliotheek naast de bibliothecaris twee vrijwillige medewerkers. Zij houden zich vooral bezig met de formele ontsluiting van tijdschriften en verzamelwerken.

De bibliotheek is allereerst bestemd voor studenten en medewerkers van de PDOB. Daarnaast kunnen alumni, bewoners van het Antoniusshuis, de andere WAB-bibliotheken en last but not least pastorale beroepskrachten van de bisdommen Breda en Rotterdam boeken lenen. Tijdschriften en naslagwerken zijn niet uitleenbaar. De bibliothecaris is altijd bereid scans of kopieën van artikelen toe te sturen.

De bibliotheek is net zoals het bisdom Breda volop in ontwikkeling. Daarbij is allereerst te denken aan de verdere uitbouw van het Sint Franciscuscentrum van het bisdom Breda. Dit stelt zijn eigen eisen.

Er zijn natuurlijk ook op bibliothecair gebied ontwikkelingen en wensen. Zo staan de boeken verspreid over diverse locaties in het gebouw. Er leeft nog altijd de wens om te komen tot één bibliotheekruimte met studieplaatsen en computerfaciliteiten. Digitale media zijn aan een opmars bezig. Tot nu toe heeft de bibliotheek hierop niet ingespeeld. Hiervoor zijn verschillende redenen. Allereerst moeten deze boeken digitaal opgeslagen worden. Dit vereist de nodige technische voorzieningen. Ten tweede moet de uitleenbaarheid geregeld zijn. Het zal aan de ontwikkeling van de Priester- en Diakenopleiding en het Sint Franciscuscentrum liggen hoe de mogelijkheden van digitale leermiddelen benut worden. De bibliotheek van de Priester- en Diakenopleiding ontleent haar bestaansrecht niet aan zichzelf maar wil allereerst dienstbaar zijn aan de opbouw van het kerkelijk leven in al zijn facetten.

Hans de Jong

Opleiding Bovendonk

Nieuwe diaken voor het bisdom Breda

Op zondag 22 mei ontvingen Thai Quoc Nguyen en Joeri Flerackers uit handen van bisschop Liesen de diakonwijding. Beiden zijn op weg naar het priesterschap. Joeri Flerackers gaat werken in het bisdom Antwerpen, Thai Quoc Nguyen in het bisdom Breda. De wijding vond plaats in de kapel van Centrum Bovendonk te Hoeven.

Thai heeft een lange weg afgelegd om zover te komen. Hij werd in 1982 geboren in Can Tho, 200 kilometer ten zuiden van Saigon, de vroegere hoofdstad van Zuid-Vietnam. “In Vietnam is ongeveer 9% van de bevolking katholiek,” vertelt Thai. “De sfeer verschilt wel van die in Nederland. Als je katholiek bent, praktiseer je. Je gaat in ieder geval wekelijks naar de heilige Mis.” Thai volgde daar de middelbare school en studeerde in 2004 af als jurist. Een jaar later begon hij met de priesteropleiding in zijn thuisbisdom. In 2008 trok hij naar Nederland en vervolgde zijn opleiding op het grootseminarie Rolduc te Kerkrade. “In Vietnam staat de Kerk onder controle van het communistisch regime,” legt Thai uit. “De overheid bepaalt hoeveel priesters er per bisdom gewijd kunnen worden. De Kerk in Vietnam telt veel roepingen. Voor mij was er geen plaats. Via contacten met een Nederlandse toerist hoorde ik dat er in Nederland een groot priestertekort is. Voor mij betekende dat mijn roeping in dit land lag. Ik ben naar Nederland vertrokken. Op Rolduc was bisschop Liesen de eerste die mij ontvangen heeft. Bisschop Liesen werd in 2012 bisschop van Breda. Twee jaar nadien ben ik hem gevolgd,” vertelt Thai over zijn keuze.

Thai komt uit een gelovig gezin. Daar lag de kiem van zijn roeping. “Mijn ouders zijn allebei betrokken bij hun parochie. Ik ging vaak naar de kerk. Door de viering van de eucharistie ontwikkelde zich een liefdesrelatie tussen de Heer en mij. Ik besepte dat als Hij zijn leven geeft voor mij, ik mijn leven wil geven voor Hem en zijn Kerk. Toen ik klein was en ik de priester de Mis zag opdragen zei ik bij mezelf: “Dat wil ik later ook doen. Dit verlangen is gebleven. Dit vormt ook de belangrijkste motivatie voor mijn roeping.” Thai ziet dat dit verlangen in Nederland bij velen is verdwenen. “Momenteel ben ik bezig met mijn master-thesis voor Fontys. Ik wil achterhalen hoe dit komt.”

Thai geeft enkele verklaringen. “Misschien ligt het aan de voorbereiding op de Eerste Communie. Die is in Vietnam veel intensiever. Kinderen worden gedurende drie jaar voorbereid. Zij volgen twee keer per week catechese, een keer op donderdag en een keer op zondag. Ze blijven dan ook bij de eucharistieviering. Het gaat erom dat ze tijdens de voorbereiding een relatie met de Heer aangaan en zich realiseren dat ze tijdens de communie het lichaam van Christus ontvangen.”

Thai loopt nu stage in Roosendaal. “Ik hoop daar veel mensen te leren kennen en verder te groeien in het pastoraat en de Nederlandse cultuur. Als priester wil ik allereerst een getuige zijn. Ik hoop dat mijn leven steeds meer een levende homilie mag worden. Zoals het Nederlandse spreekwoord luidt: Woorden wekken, voorbeelden strekken. Mijn weg naar het priesterschap is lang en moeilijk geweest. Ik heb het vol kunnen houden door de dagelijkse viering van de eucharistie, het dagelijks bidden van de rozenkrans en het ontvangen van het sacrament van de biecht. Daardoor wist ik dat ik altijd opnieuw kon beginnen. Door mij toe te vertrouwen aan Maria heb ik kunnen volharden. Ik voel me thuis in het bisdom Breda en hoop, met Gods hulp me met hart en ziel te kunnen inzetten voor dit bisdom.”

Hans de Jong

Opleiding Bovendonk

Priesterstudent Johan Rutgers

Toen ik in 2008 aan de voormalige priesteropleiding het Ariënskonvikt in hartje Utrecht begon met de studie en vorming, zou ik u vreemd hebben aangekeken als u me zou hebben gezegd dat ik ook nog eens voor studie en vorming bij Bovendonk zou aankloppen. Toch is dit precies wat er gebeurde na twee jaar studie in Utrecht aan de Faculteit Katholieke Theologie van de Universiteit van Tilburg en vier jaar studie aan Grootseminarie Sint Willibrord, De Tiltenberg.

Plotseling had ik zes jaar van studie en vorming aan convict, universiteit en seminarie achter de rug, toen daar ineens de pastorale stage voor m'n neus stond. Dit is ook het moment dat Bovendonk in het vizier kwam, want voor een gedegen begeleiding tijdens de - uiteindelijk - twee jaar van pastorale stage, was dit de juiste plek voor mij.

Een medestudent van het seminarie zei gekscherend een keer voordat ik naar Bovendonk kwam: "Nu heb je de meeste priesteropleidingen in het land ook wel gehad." En ik moet zeggen dat ik dat in eerste instantie helemaal niet zo ontzettend grappig vond, maar uiteindelijk wel enorm ben gaan waarderen. Want ik weet nog dat ik tijdens het eerste "weekend" rondliep met een gevoel dat ik allemaal wel wist hoe alles zat en dat ik eigenlijk deze tijd hier niet nodig had. Ik had tenslotte reeds zes volle jaren van studie en vorming achter de rug, "dus wat willen ze me hier nu nog leren", dacht ik. Uiteindelijk kan ik niet anders zeggen dan: "Veel!"

Niet alleen waren de paar colleges die ik volgde erg praktisch en behulpzaam, denk aan pastorale psychologie, sociologie en homiletiek. Maar voornamelijk de gesprekken met medestudenten uit de verschillende bisdommen; (jonge)mannen die allemaal wat ouder waren dan ikzelf en met toch wel wat meer levenservaring / -wijsheid. Mede hierdoor ben ik me al snel enorm gaan thuis voelen op Bovendonk, juist dankzij de hartelijke opname in de groep van broeders, want zo ben ik iedereen uiteindelijk gaan zien.

Na mijn eerste stagejaar in de H. Gabriëlparchie, te Didam en 's-Heerenberg en omgeving ben ik een tweede jaar gaan stagelopen in de Sint

Eusebiusparochie, die zich uitstrekt langs de IJssel van Arnhem tot aan Dieren. Van een ontzettend cultuur-katholieke plattelandsparchie met elf geloofsgemeenschappen, ging ik over naar de meest geseclariseerde stadsparchie van het Aartsbisdom Utrecht. Van een parochie waar de eerste kerken nog gesloten zullen gaan worden, naar een parochie waar van de twaalf nog maar twee kerken over zijn en waar enkel opbouwend en missionair gewerkt kan worden. Op deze laatste plek heb ik met name in het buurtpastoraat met veel mensen van de straat en anderen met veel sociaaleconomische problemen samengewerkt en geleefd. Midden in de samenleving waar ik het evangelie niet hoefde op te zoeken, maar waar het me eenvoudigweg in het schoot geworpen werd.

Met al deze mooie en intense ervaringen en de goede gesprekken en begeleiding vanuit Bovendonk, mag ik nu uitzien naar mijn diakenwijding op 11 juni a.s. en mijn eerste benoeming in de Emmanuelparchie in Noord-Oost Salland. Graag wil ik iedereen van harte bedanken voor zijn of haar ondersteuning, bemoediging en gebed in de afgelopen jaren. Zonder u en Gods hulp, zou ik niet de persoon hebben kunnen worden die ik nu ben.

Johan Rutgers

Priesterstudent Aartsbisdom Utrecht

Opleidingsberichten

Personalia en opleidingsberichten van Bovendonk

Priester- en diakenwijdingen

Op 22 mei 2016 zijn Joeri Fleerackers (bisdom Antwerpen) en Thai Quoc Nguyen (bisdom Breda) door Mgr. Liesen in de kapel van Bovendonk tot transeunt diaken gewijd. Joeri is in augustus 2010 op Bovendonk met de priesteropleiding begonnen. Thai heeft eerst zes jaar aan het seminarie Rolduc gestudeerd en is sinds augustus 2014 priesterstudent van het bisdom Breda en aan Bovendonk verbonden. Op 28 mei heeft Mgr. Van den Hende Boris Plavčić in de kathedraal van Rotterdam tot priester gewijd. Boris was in het studiejaar 2014-2015 aan Bovendonk verbonden voor de begeleiding van de pastorale stage. Op zaterdag 11 juni 2016 tenslotte is Johan Rutgers in de kathedraal van Utrecht door kardinaal Eijk tot transeunt diaken gewijd. Johan ontving het grootste gedeelte van zijn opleiding aan het seminarie De Tiltenberg. Vanaf het studiejaar 2014-2015 is hij met Bovendonk verbonden voor de begeleiding van de pastorale stage. Alle wijdingen van harte gefeliciteerd!

Afscheid Patricia Valkenburg

Na tien jaar neemt Patricia Valkenburg afscheid als secretaresse van Bovendonk. Met het vertrek van Patricia verliezen we een gedegen en zeer gewaardeerde kracht met veel parate kennis en ervaring. Hoewel een verlies voor de opleiding, gunnen we Patricia van harte de nieuwe stap in haar leven. Op zondag 26 juni 2016, de slotdag van het lopende studiejaar, nemen we officieel afscheid van Patricia.

Afscheid Norbert Wauters

Ook van Norbert Wauters nemen we aan het eind van dit studiejaar afscheid. Norbert is zes jaar mentor geweest. Vanwege een nieuwe opdracht in het bisdom Antwerpen kan hij het mentoraat niet meer voortzetten. De studenten hebben Norbert vooral leren kennen als een man van weinig woorden en met een goed luisterend oor. We danken Norbert voor zijn waardevolle bijdrage aan de vorming van onze studenten.

Jubilea

Op 7 juni 2016 viert mgr. H.C.A. Ernst, oud-bisschop van Breda en oprichter van Bovendonk, zijn 75-jarig priesterjubileum. Hun 25-jarig priesterjubileum vieren oud-student M.L.M. Reul (21 april 2016) en oud-conrector vicaris Wiel Wiertz (20 juli 2016). Docent Peter Hoefnagels viert op 5 september 2016 zijn 25-jarig jubileum als diaken. Docente Myriam de Jong-Smits viert op 1 september 2016 dat zij 25 jaar pastoraal werkster is. Alle jubilarissen van harte proficiat!

Gebedskring en www.roeping.nu

Op 17 april heeft in de kapel van Bovendonk de halfjaarlijks roepingenvesper plaatsgevonden. De eerstvolgende roepingenvesper vindt plaats op zondag 6 november 2016 in de kathedraal van Breda. Op www.roeping.nu vindt u informatie over roepingen. Voor het onophoudelijke gebed om roepingen, dat van groot belang is, kunt u zich aansluiten bij de diocesane gebedskring. Lid worden:
(E) gebedskringroepingen@bisdombreda.nl of
(T) 076 5223444.

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel?

Investeer in de opleiding van priesters en diakens!

**Uw gift ontvangen wij graag op
IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80
t.n.v. Stichting PDOB te Breda.**

